

TECHNICKÉ ZABEZPEČENÍ PŘECHODU HLAVNÍCH SIL DO ÚTOKU A ROZVÍJENÍ OPERACE V HLOUBCE

Oboustranné použití soudobých zbraní způsobuje masové vyřazení výzbroje a techniky z boje. Jedním z předpokladů úspěchu vojsk je dostatečné množství bojeschopné výzbroje, bojové techniky a zásob materiálně technických prostředků. Soudobá operace klade vysoké požadavky na výzbroj a bojovou techniku, její vysokou provozní spolehlivost, minimální dobu na ošetření a obnovu provozní spolehlivosti. Zabezpečení činnosti vojsk při jejich nasycenosti různorodou výzbrojí a bojovou technikou může být uskutečněno jen za existence a náležité činnosti uceleného, promyšleného a efektivního systému jejich technického zabezpečení. Tento růst požadavků na celý systém technického zabezpečení vytváří tlak na jeho neustálé zdokonalování. Nová organizace služeb technického zabezpečení za řízení zástupce velitele pro výzbroj je odrazem těchto změn.

Poznatky z operačních cvičení, na kterých byla zkoumána nová organizace a řízení technického zabezpečení, potvrzují nutnost věnovat pozornost rozpracování jednotlivých úkolů technického zabezpečení. Také v připravovaném novém Bojovém řádu je řešeno technické zabezpečení v této integrované struktuře. Proto v článku řeším problematiku technického zabezpečení v tomto pojetí a z hlediska potřeb dalšího zdokonalování celého systému.

Při řešení technického zabezpečení operace a přechodu hlavních sil do útoku je nutné vycházet z jeho cíle, kterým je dosáhnout vysokého stupně bojeschopnosti vojsk a jejich možnosti vést efektivní bojovou činnost dlouhou dobu. Technické zabezpečení organizují a uskutečňují, za celkového řízení zástupce velitele pro výzbroj (ZVV), jemu podřízení náčelníci služeb technického zabezpečení, náčelníci druhů vojsk, služeb a týlu. Úkoly technického zabezpečení jsou

plněny silami a prostředky vojsk, útvary a jednotkami technického zabezpečení daného organizačního stupně.

Technické zabezpečení přechodu hlavních sil do útoku organizujeme a uskutečňujeme v souladu se zámyslem a plánem operace, úkoly a operační sestavou vojsk a s přihlédnutím ke zvláštnostem, daným způsobem přechodu hlavních sil do útoku. Jednotlivé varianty výrazně ovlivňují podmínky, za kterých budou úkoly technického zabezpečení realizovány.

Přechod vojsk do útoku na začátku války bezprostředně se zahájením agrese nepřítele je z hlediska technického zabezpečení charakterizován následujícími vlivy. Vzhledem k relativně delší době trvání přípravného období je předpoklad, že v období přechodu do útoku bude již vytvořen celý systém technického zabezpečení, včetně výkonných prvků na jednotlivých stupních a že byla splněna všechna opatření k připravenosti výzbroje, techniky, řidičů, obsluh i technických funkcionářů, která jsou obsahem předchozích etap uvádění do bojové pohotovosti. Rovněž příznivě bude působit, že jednotky a útvary technického zabezpečení nebudou vázány opravami z předcházející činnosti.

Přechod vojsk do útočné operace po dražení útoku nepřítele bude charakterizován nedostatkem času na uvedení vojsk do plné bojové pohotovosti. To se odráží v oblasti technického zabezpečení, neboť současně s řešením úkolů organizace zabezpečení vlastního přechodu do útoku je nutné dokončovat řadu prací a úkonů, které souvisí s uváděním vojsk do plné bojové pohotovosti. Jednotky a útvary technického zabezpečení, zejména operačních stupňů, budou rozvíňovány a v této fázi je nebude možné ještě využít k plnění úkolů. Pro řídicí orgány technického zabezpečení na jednotlivých stupních tak vznikne složitá situace, jejíž řešení si vyžádá značné úsilí.

Rozvíjení útoku v hloubce v průběhu útočné operace v některých momentech vytváří příznivé podmínky pro technické zabezpečení. Určité zvláštnosti však působí na tento systém nepříznivě. V této situaci bude systém technického zabezpečení již plně rozvinutý a bude pracovat v plném rozsahu. Jeho síly a prostředky ale budou opravovat poškozenou techniku. Tím bude jejich manévr z hlediska vysokého tempa útočné účinnosti znesnadněn.

Tyto zvláštnosti musíme respektovat při organizaci technického zabezpečení v konkrétních podmínkách. Hlavní úsilí je nutné soustředit na zabezpečení vojsk, která plní nejdůležitější úkoly. Vytvořená uskupení sil a prostředků technického zabezpečení musí zabezpečit bojovou činnost vojsk v jakýchkoli podmínkách a musí být dostatečně autonomní. Je organizované v těsné součinnosti s druhy vojsk, speciálních vojsk a službami ve prospěch vojsk, která se účastní operace. Cílem je uskutečňování komplexních i specializovaných oprav poškozené výzbroje a techniky. K zabezpečení rychlého návratu opravené výzbroje a techniky je účelné ji opravovat přímo v prostorech, kde k poškození došlo. Tím se zkracuje celková doba vyřazení techniky a rameno odsunu. Rovněž je nutné účelně stanovit pořadí oprav. V první řadě je vhodné opravovat výzbroj a techniku, kde je nejmenší rozsah prací (s přihlédnutím k důležitosti a významu příslušné techniky z hlediska potřeb bojové činnosti).

V systému technického zabezpečení je nutné zajistit neustálou poslušnost v rozvíňování a činnosti opravárenských prostředků jednotlivých velitelských stupňů. Nesmíme připustit jejich přílišné odtržení od sestav bojujících vojsk. Včas opravujeme výzbroj a techniku, především v rozsahu běžných oprav, a vracíme ji zpět vojskům. Nejsložitější a časově nejnáročnější opravy budou uskutečňovat frontové prostředky.

V technickém zabezpečení přechodu hlavních sil do útoku je nutné řešit tato hlavní opatření:

- včasné a nepřetržité doplňování pohyblivých zásob munice a vojenského technického materiálu,
- efektivní využívání opravárenských, vyprošťovacích a odsunových prostředků frontu (armády) a místní průmyslové základny k rychlé obnově bojové schopnosti poškozené výzbroje a techniky a k zabezpečení jejího návratu do bojových sestav vojsk,
- vyvedení operačních manévrovacích skupin (OMS) do sražení, zasazení druhých sledů a vzdušných výsadků a zabezpečení jejich bojové činnosti,
- udržení maximální naplněnosti vojsk výzbrojí a technikou, která zabezpečuje potřebnou bojovou schopnost vojsk,
- vytvoření podmínek k vedení následujících operací bez operační přestávky.

Ke splnění úkolů technického zabezpečení (TEZ) vytváříme uskupení sil a prostředků, které svým složením a předurčením musí odpovídat zámyslu operace, operační sestavě vojsk a jejich bojovým úkolům. Jde o vytvoření:

- uskupení útvarů TEZ k přímému zabezpečení prvního sledu frontu (armády),
- uskupení útvarů TEZ, které plní úkoly ve prospěch všech vojsk včetně OMS, druhého sledu a záloh v místech soustředění a dalších prvků operační sestavy frontu (armády),
- zálohy sil a prostředků TEZ.

Uskupení útvarů a jednotek TEZ určených k přímému zabezpečení prvního sledu frontu (armády), svazků a útvarů RVD, vojska PVO, svazků a útvarů REB a jiných speciálních vojsk podřízených frontu zahrnuje:

- **U frontu:** opravárenské základny, sklady munice, výzbroje, techniky a vojenského technického materiálu.

Frontové opravárenské základny rozmísťujeme podle předpokládané činnosti vojsk. Zpravidla za každou prvosledovou armádou, která působí na směru hlavního úderu, rozvinujeme jednu FOZ, zbývající za vojsky, která působí na druhých směrech (většinou jedna FOZ pro zabezpečení dvou armád).

Ve výchozím prostoru rozmísťujeme FOZ na vzdálenost 80—100 km od předního okraje. Vzhledem k tomu, že zpočátku nebude ještě soustředěn potřebný opravný fond, rozvineme první FOZ zpravidla po průlomu předního okraje nepřátelské obrany (koncem D 1 nebo na začátku D 2), a to v prostorech největších ztrát výzbroje a techniky. V průběhu operace opravárenské útvary těchto základen přemísťujeme za vojsky zpravidla po splnění bojového úkolu frontu, aby byly efektivně využity jejich kapacity k opravám výzbroje a techniky.

Frontové sklady munice a vojenského technického materiálu je nutné v průběhu operace přemísťovat v sestavách brigád materiálního zabezpečení tak, aby nebyly odtrženy od armádních brigád materiálního zabezpečení na větší vzdálenost než 150 km.

- **U armády:** oddělení armádní opravárenské základny (AOZ), opravárenských jednotek, oddělení armádních skladů (munice, vojenského technického materiálu) vyčleněných z AOZ a abmz pro posílení technických útvarů a jednotek divizí, které působí na hlavním nebo samostatném směru. Opravárenské jednotky většinou působí společně s prapory oprav techniky divizí (prote).

Uskupení útvarů a jednotek TEZ určených k plnění úkolů ve prospěch všech vojsk (druhých sledů, OMS a záloh do jejich zasazení, leteckých sil, svazků a útvarů druhů vojsk) zahrnuje:

— **U frontu:** opravárenskou základnu, samostatné útvary, pro opravy tankové, automobilní techniky a jejich skupin, další opravárenské útvary speciálních vojsk a služeb, sklady munice a vojenského technického materiálu členěné do frontové týlové základny.

K zahájení operace je nutné svazky a útvary tohoto uskupení rozvinout v hloubce týlového pásma na vzdálenost 250—300 km od předního okraje.

V průběhu operace je přemísťujeme zpravidla jednou až dvakrát; sklady munice a vojenského technického materiálu přemísťujeme společně s frontovou týlovou základnou. Oddělení skladů mohou být předsunována.

Do tohoto uskupení je možné začlenit útvary a zařízení, které jsou v týlovém prostoru frontu (základny výzbroje a techniky, stabilní opravárenské závody, dílny a další opravárenská zařízení).

— **U armády:** hlavní síly armádní opravárenské základny (jednotky pro opravy raketové a dělostřelecké výzbroje, tankové i automobilové techniky, spojovacích prostředků, ženiiní a chemické techniky, vyprošťování a odsun).

Zvláštní pozornost v technickém zabezpečení je nutné věnovat zabezpečení zasazení druhých sledů, operačních manévrovacích skupin, vrtulníkových a vzdušných výsadek.

Zvláštnosti činnosti operačních manévrovacích skupin budou mít vliv na podmínky činnosti systému technického zabezpečení. Budou složitější pro včasné a kvalitnější ošetřování techniky. Bude snížena kapacita opravárenských prostředků (snížení doby jejich působení na jednom místě) daná vysoce manévrovou činností OMS a zvýšeným úsilím nepřítele o jejich zničení. Rovněž vzroste vzdálenost odsunu výzbroje a techniky, její předávání opravárenským jednotkám vyšších stupňů bude ztížené. Odpoutání operačních manévrovacích skupin od hlavních zdrojů zásobování, narušení komunikací a neustálé působení nepřítele znesnadňuje zásobování municí.

K zabezpečení vyvedení OMS do sražení a její následující bojové činnosti je účelné vytvářet samostatné uskupení sil a prostředků technického zabezpečení. Toto uskupení vytvářet předem, aby mohlo být předsunuté a rozvinuté ve východním prostoru OMS. Přitom je nutné dbát, aby síly a prostředky technického zabezpečení nesnižovaly pohyblivost OMS a současně zabezpečovaly vysokou pohotovost výzbroje a techniky, nepřetržité zásobování municí a vojenským technickým materiálem.

Jestliže OMS bude v síle armády (frontová OMS), která má vlastní opravárenskou základnu a sklady, pak nebude obvykle posilována dalšími prostředky technického zabezpečení. V závislosti na době, po kterou bude OMS působit odtrženě od hlavních sil frontu, bude třeba zvýšit zásoby munice a potřebných agregátů pro opravy výzbroje a techniky. K jejímu odlehčení některé jednotky a prostředky AOZ nezačleňujeme do uskupení sil a prostředků TEZ OMS. AOZ operační manévrovací skupiny frontu jsou přesunovány za druhým sledem (zálohou) armády; její oddělení za divizemi prvního sledu. Armádní základna má omezené úkoly oprav výzbroje a techniky s rozsahem prací v rozmezí 2—3 hodin. Doba činnosti opravárenských prostředků OMS na jednom místě, při jejím působení v operační hloubce nestanovujeme, ale vychází z nutnosti, aby byly

v rozmezí operační sestavy OMS. Doba činnosti opravárenských prostředků OMS může být maximálně jeden den.

Bude-li OMS v síle divize (armádní OMS), která nemá vlastní opravárenskou základnu, pak je toto uskupení zpravidla posilované silami a prostředky frontu nebo armády v takovém rozsahu, aby byla zabezpečena potřeba munice a opravárenská kapacita pro běžné a částečně i střední opravy výzbroje a techniky.

Zabezpečení zasazení a vedení bojové činnosti 2. sledů frontu uskutečňujeme některou z FOZ (nebo její částí), která je rozvinuta na příslušném směru, sklady munice a vojenského technického materiálu, které jsou v sestavě fbmz, jež je v prvním sledu týlu frontu.

Technické zabezpečení vzdušných výsadek má tyto zvláštnosti:

- speciální přípravu výzbroje a techniky v závislosti na způsobu a prostředcích vysazení,
- stanovení sestavy, sil a prostředků technického zabezpečení vyčleněných pro vysazení s vojsky, jejich přípravu k vysazení a činnost v prostorech bojové činnosti,
- přípravu munice, technického materiálu k vysazení.

Prostředky TEZ, zásoby munice a vojenského technického materiálu je nutné členit tak, aby zabezpečily samostatnost jednotlivých částí výsadku.

V průběhu bojové činnosti je nutné opravovat výzbroj a techniku na místě, v blízkých úkrytech a na shromaždištích poškozené techniky.

Úkoly opravárenským jednotkám a skupinám určujeme tak, aby jejich větší část dosáhla nového prostoru ihned za bojovými útvary a zúčastnila se jejich přípravy k následující činnosti. Ponechání nebo zničení výzbroje a techniky, která nemůže být opravena silami a prostředky vzdušného výsadku, určí velitel, který organizuje jeho použití.

Pro splnění všech stanovených úkolů technického zabezpečení má značný význam jeho řízení, které tvoří neoddelitelnou část celkového velení vojskům. Jeho podstata spočívá ve všestranné činnosti zástupce velitele pro výzbroj, štábu výzbroje a služeb technického zabezpečení v řízení podřízených útvarů k úspěšnému splnění úkolů. Cílem je zabezpečit maximální efektivnost využití sil a prostředků technického zabezpečení v podmínkách konkrétní situace.

Obsah řízení technického zabezpečení zahrnuje:

- plánování,
- včasné určení úkolů,
- součinnost se štábem, příslušnými druhy vojsk a služeb,
- zabezpečení pevného řízení podřízených svazků a útvarů TEZ při přípravě a v průběhu bojové činnosti,
- kontrolu plnění nařízení a činností svazků, útvarů a jednotek TEZ.

Bezprostředním organizátorem TEZ je zástupce velitele pro výzbroj, který:

- organizuje a zodpovídá za splnění úkolů TEZ operace v podřízených složkách,
- sjednocuje úsilí vojsk, speciálních vojsk, služeb a týlu při realizaci TEZ, zejména při organizaci komplexních oprav výzbroje a techniky,
- organizuje použití, rozmísťování a přemísťování podřízených prostředků TEZ,

— v součinnosti s náčelníkem týlu — zástupcem velitele stanoví prostory rozvíjení sil a prostředků TEZ, jejich přesuny, ochranu a obranu; slaďuje

pořadí a způsob přísunu munice a vojenského technického materiálu vojskům, využití týlových komunikací, spojovacích prostředků a místní vojenskoekonomické základny.

Úspěch v rozvíjení útoku v hloubce bude ve značné míře záviset na pevné organizaci a nepřetržitosti technického zabezpečení, které umožňuje udržení vysokého stupně bojeschopnosti vojsk, zajišťuje jejich vysokou pohyblivost a vytváří příznivé podmínky pro vedení operace do velké hloubky a ve vysokých tempech.

Formy a metody organizace technického zabezpečení i způsoby využití útvarů a zařízení TEZ v útočné operaci budou záviset na konkrétních podmínkách válčiště, vzniklé situaci, obsahu stanovených úkolů a na druhu použitých prostředků ničení.

Technické zabezpečení je velmi složitý tvůrčí proces, který vyžaduje vynaložení značného úsilí jak technických funkcionářů, tak i velitelů a náčelníků všech stupňů. Proto realizace technického zabezpečení vyžaduje od příslušných funkcionářů hluboké znalosti, bohaté zkušenosti, vysokou odpovědnost, tvůrčí přístup a iniciativu.